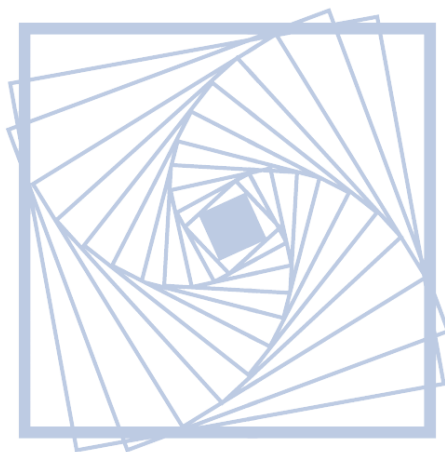

ФРМС На 18

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2012

ФОНДАЦИЯ ЗА РЕФОРМА

В МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Фондацията за реформа в местното самоуправление (ФРМС) е независим професионален ресурсен център, подкрепящ местната демокрация.

Мисията на ФРМС е да предлага информация, консултации и подкрепа, фокусирани върху специфичните нужди на потребителите, да провокира иновации в местното самоуправление, да действа като посредник и да изгражда широка мрежа от вътрешни и международни партньорства.

Управителен съвет

Лъчезар Росенов, председател на Управителния съвет на ФРМС, кмет на Община град Добрич (1995 - 2003 г.), общински съветник ОбС – Добрич (2003 – 2007)

Дени Каменов, заместник председател на УС на ФРМС, кмет на Община Видин (1991 - 1995 г.)

Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС (1995 – 2007), кмет Община Златоград (1991 – 1995)

Румен Драганов, мениджър в сферата на туризма

Здравко Сечков, изпълнителен директор, ФРМС

Екип

Здравко Сечков, изпълнителен директор

Десислава Тенчева, експерт

Гергана Ставрева, експерт

Росица Райчева, експерт

Демир Деянов, експерт

Елвира Колева, счетоводител

Организацията работи с мрежа от над 30 експерти от цялата страна, които се присъединяват към екипа на ФРМС при изпълнение на проекти, свързани със сферата на тяхната експертиза.

За контакти

гр. София – 1784, ж.к. “Младост 1”

ул. “Йерусалим” бл. 51, Бизнес-сграда, офис 2

тел.: 02 976 89 89, факс: 02 976 89 30

е-поща: flgr@flgr.bg

www.flgr.bg

За 18 години Фондацията успешно се утвърди на национално ниво. До днес тя успешно е реализирала редица проекти и програми, с които спомага за развитието на местната демокрация и за повишаване на гражданското участие в местното самоуправление.

ФРМС има 5-членен Управителен съвет.

ФРМС работи в областите:

■ **Обучения** - ФРМС е провела над 800 обучителни семинара с над 15 000 участници по теми, актуални за местното развитие.

■ **Гражданско участие в местното самоуправление** – ФРМС работи 6 години по програма “Обществен Форум” в над 30 общини от цялата страна с цел да консолидира гражданското участие и да мобилизира ресурсите за развитие на общините за подкрепа на плуралистична визия и многоизмерна стратегия за местно развитие.

■ **Добро управление и почтеност** - ФРМС 4 години работи върху ревизия и усъвършенстване на работата на местните администрации и ръководства по отношение на вътрешните административни процедури и правила, въз основа на препоръки от страна на гражданите и местния бизнес и при спазване принципите на добро управление.

■ **По-добро административно обслужване** – ФРМС реализира програма за подобряване на услугите за гражданите чрез създаване на общински центрове за услуги и информация на граждани, както и на интегрирани административни услуги на регионално ниво. ФРМС предостави техническа помощ на общините за изграждане и експлоатация на централите, обучение на персонала, подготовка на информационни брошури, ИТ консултации, като общо е подкрепила над 100 общини (2001 - 2010).

■ **Местно икономическо развитие** – ФРМС в продължение на 10 години (1998 – 2008) подпомага българските общини в процеса на формулиране на политики и прилагането им; подготовка на общинските дългосрочни стратегически икономически планови документи, маркетингови материали, работа в мрежа и осигуряване на международна експертиза за българските общини.

■ **Иновационни практики** – от 1998 г. ФРМС събира и разпространява добри практики на български и европейски общини и техните социо-икономическо партньори; онлайн базата данни съдържа над 1200 практики.

■ **Финансиране на проекти** - ФРМС в сътрудничество с ЕкоОбщност в успешно администрира Фонда за подкрепа на НПО в рамките на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (2008-2011, 2,06 млн. евро).

ФРМС чрез обучителни пътувания и обмяна на опит оказва подкрепа за развитието на местната демокрация в Албания, Армения, Босна и Херцеговина, Сърбия и Черна гора, Грузия, Косово, Румъния и Област Калининград.

ФРМС бе част от европейската мрежа на местните власти за обмяна на опит LOGIN от създаването ѝ през 1999 г. до закриването ѝ в края на 2011 г.

ФРМС е член основател на Български дарителски форум.

ФРМС е част от Инициативата “Кметове и общини за максимални ползи за ромското включване от структурните фондове на Европейския съюз (MERI).

►► **Сайт на ФРМС www.flgr.bg**

В сайта на ФРМС можете да намерите:

► **Онлайн библиотека**

В Онлайн библиотека за 2012 г. бяха публикувани в електронен вид 50 нови издания, от които най-голям интерес предизвикаха:

- Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020) и Общински планове за развитие (2014-2020) (558 сваляния);
- В помощ на НПО за управление и развитие, наръчник (378 сваляния);
- Анализ на средата на развитие на структурите на гражданското общество и партньорския опит с местните власти в областта на образованието (287 сваляния);
- Ефективно управление и устойчиво развитие на структурите на гражданското общество в контекста на местната финансова политика (209 сваляния);
- Наръчник за оценка на изпълнението на местните услуги (189 сваляния);
- Наръчник за публичните регистри (159 сваляния);
- Политиката на ЕС за развитие на селските райони - предложение на Комисията за програмния период 2014-2020 г. (130 сваляния);
- Антидискриминационно право - наказателно-правни аспекти (127 сваляния)
- Гражданите решават. Форми за гражданско участие във вземането на решения на местно ниво (123 сваляния);
- Криза в системите за възлагане, изпълнение и контрол на обществените поръчки в България (118 сваляния);
- Местната и регионална демокрация в България (116 сваляния);
- Нов подход към интеграцията на хората с увреждания в България (110 сваляния);
- Граждански мониторинг на местно ниво - добри практики (109 сваляния);
- Оценка на националната система за почтеност (109 сваляния);
- София - град на многообразието, наръчник (106 сваляния);
- Прилагане на Европейския етикет за иновации и добро управление в България, Наръчник за общините (100 сваляния).

► **Онлайн база иновационни практики**

Стартирал през септември 1998 г., проектът създаде устойчив модел за събиране и разпространяване на иновационни практики в областта на местното самоуправление. От 2001 г. ФРМС удостоява общини и организации с Награда за иновация в различни тематични сфери на местното самоуправление, а в периода 2002 – 2009 година - с Годишна национална награда "Община новатор".

Онлайн базата данни с добри практики през 2012 г. бе обогатена с 43 нови практики.

Общият брой добри практики, събирани и разпространявани от 1998 г. насам, достигна 1253.

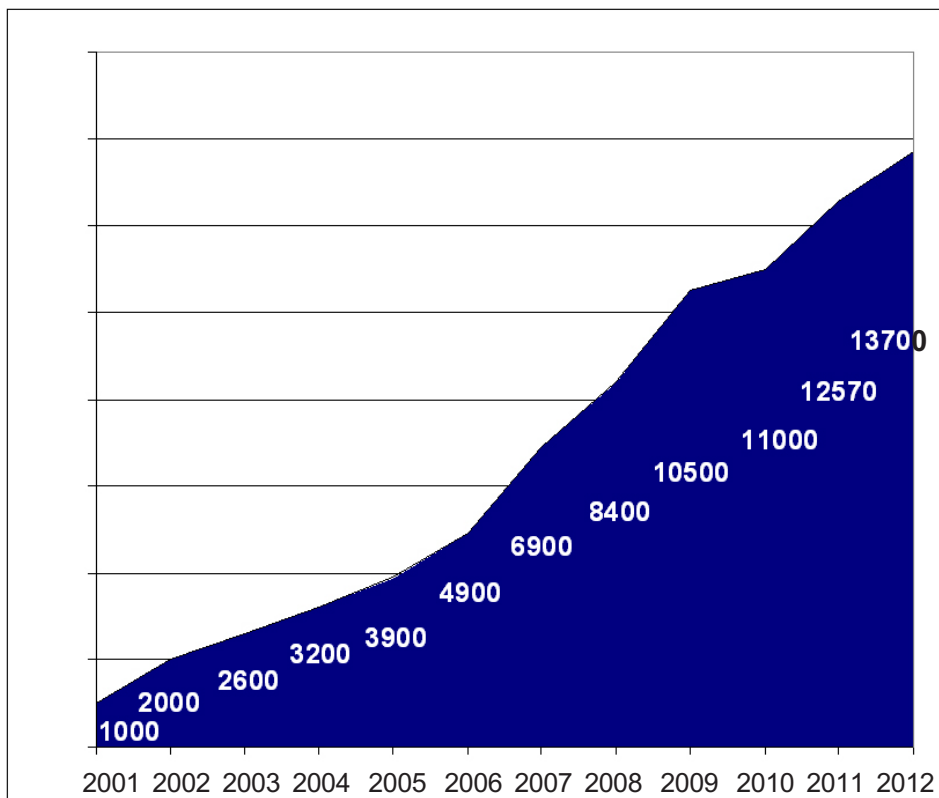
През 2012 г. бе издаден свитъкът „Граждански мониторинг на местно ниво - добри практики“, в който бяха представени 29 практики на граждански мониторинг на публични услуги на местно ниво, реализирани в България, Румъния, Чехия, Словакия, САЩ, Индия, Танзания.

►e-Weekly

Е-Седмичник през 2012 г. излезе в 47 броя и представи:

- 594 възможности за финансиране и конкурси;
- 163 възможности за обучения и стажове.

Абонатите на седмичника на ФРМС нараснаха от 12 570 в края на 2011 г. на 13 700 в края на 2012 г.

Ръст на абонатите на е-Седмичник 2001 - 2012

Електронен седмичник е едно от малкото полезни и издържани електронни услуги в нашата държава! Интересното е, че повечето организации в неправителствения сектор, с които работим, също са абониран и често коментираме и обсъждаме предложената информация, което ни спестява много време и усилия!

Мартин Христов, ICTD Bulgaria Association, януари 2013

От няколко години получавам електронното издание FLGR E-Weekly. Страшно съм доволна и редовно го преглеждам. Намерила съм много полезна за мен информация.

Милена Станиславова, януари 2012 г.

►► **Дистанционно обучение**

През 2012 г. екипът на ФРМС проведе два интернет-базирани обучителни курса:

■ **Дистанционен курс “Прилагане на принципите на добро управление на местно ниво”, 9 март – 3 април 2012 г.**, базиран на методологията на Програмата на Обединените нации за човешките селища (UN-Habitat). Успешно завършен от 46 участници.

■ **Дистанционен курс на тема “Превенция на корупцията на местно ниво”, 9 март – 23 април 2012 г.**, базиран на 12-те принципа за добро управление, формулирани в Стратегията за иновации и добро управление на местно ниво (Валенсия 2007). Успешно завършен от 29 участници.

Участници в курсовете бяха общински експерти, представители на общински институции, читалища, академични среди от цялата страна.

Успешно завършилите курсовете получиха сертификати от ФРМС.

Ето какво ни пишат участници в курсовете:

Благодаря за възможността да се включа в курс “Прилагане на принципите на добро управление на местно ниво”. Още по време на обучението получените знания използвах практически. Подготвих проект за кандидатстване на общинска администрация по схема на ОПАК, касаеща оптимизация на структурите и информация от лекциите ми беше изключително полезна за концепцията. Освен това участвах в среща с колеги от неправителствения сектор, на която дискутирахме Стратегията за иновации от Валенсия и прякото включване на НПО в процесите на управление на местно ниво. Много съм доволна от обучението и с удоволствие бих се включила и за в бъдеще в подобна инициатива.

Цветелина Нешкова, АРГИ

Положителните страни на курса според мен са: добро структуриране на съдържанието; актуална информация; изключително важното е добрата практика приложена; лесно и достъпно отчитане на постигнатите резултати от обучението.

Илиана Миразчийска

►► Граждански мониторинг за ефективно управление на публичните ресурси (2010 – 2012)

През 2012 г. ФРМС приключи работата по проект „Граждански мониторинг за ефективно управление на публичните ресурси”, финансиран от Фондация „Америка за България”

Основни цели на проекта бяха:

- изграждане на местен капацитет за мониторинг и оценка на избрани публични услуги;
- въвличане на гражданите в процеса на мониторинг и увеличаване на гражданското участие в оценката на качеството на публичните услуги на местно ниво;
- изграждане на работещо взаимодействие между гражданите и местната власт за подобряване на публичните услуги;
- въвеждане на ефективни модели за граждански мониторинг на качеството на избрани публичните услуги на местно ниво;
- подобряване качеството на публичните услуги, предоставяни на местно ниво.

На конкурсен принцип за партньори на ФРМС в реализирането на проекта бяха избрани общините:

- Кюстендил (74 000 жители),
- Гоце Делчев (31 236 жители), и
- Кнежа (13 803 жители).

Във всяка община бе избрана местна организация – партньор.

Чрез процес на широки публични консултации - проучване сред местния бизнес, фокус група с представители на НПО и граждани, както и обществено обсъждане – бяха дефинирани 4 публични услуги (вместо планираните 3), предоставяни от общините, които да бъдат подложени на граждански мониторинг, както следва:

- Чистотата на улиците, местата за обществено ползване и качеството на сметоизвозването - Община Гоце Делчев;
- Домашен социален патронаж - Община Кнежа;
- Поддържане на уличната мрежа - Община Кнежа;
- Поддържане на зелените площи – Община Кюстендил.

ФРМС разработи методологии за мониторинг на четирите услуги и анкети към гражданите.

Бяха подготвени и разпространени брошури и плакати.

Целите на гражданския мониторинг бяха:

- Чрез регулярна обратна връзка общинската администрация да получава информация за степента на удовлетвореност на гражданите;
- Чрез получаване на предложения от страна на гражданите общината да може да подобри качеството на публичната услуга;
- Да се постигне активно гражданско чувство и гражданско участие в сфери на работа на общината, значими за гражданите;
- Да се изгради и приложи работещ модел за взаимодействие между гражданите и общината с цел подобряване качеството на публичните услуги;
- Да се изградят отношения на взаимно доверие между гражданите и общината.

Гражданският мониторинг бе реализиран в рамките на 6 месеца (юли – ноември 2011 г.). Бяха подготвени 6 месечни и един общ доклад за всяка наблюдавана услуга и представени на ръководството на общината, както и пред гражданите в трите общини. В наблюдението в

Кюстендил взеха участие 236 граждани, в Кнежа в наблюдението се включиха средно 32% от ползвателите на услугата (124 души). Поддържането на уличната мрежа в Кнежа наблюдаваха 94 души. Подадените карти за обратна връзка в Гоце Делчев бяха 455.

В хода на проекта бе постигнато подобряване на услугите съобразно препоръките, дадено от гражданите:

- Кюстендил: уеднаквяване на виждането на общината и гражданите кои зелени площи са приоритетни; изграждане на детска площадка в кв. Запад;
- Гоце Делчев: прекратен договора с фирмата, отговорна за разделното събиране поради неудовлетворителното му ниво, намерен нов изпълнител;
- Кнежа: обогатен асортимент срещу допълнително заплащане (по желание на ползвателите); Служба “Домашен патронаж” започва сама да прави допитване за качеството на услугата;
- Кнежа: в рамките на финансовите възможности ремонтирани посочените като приоритетни от гражданите улици.

Като част от проекта ФРМС проведе обучения за представители на местни НПО и читалища „Граждански журнализъм”. Концепцията на гражданския журнализъм бе представена на

участниците. Бяха проведени практикуми (учене чрез правене) за техническите изисквания на комуникационните инструменти в интернет среда: блогове / Facebook / Twitter. Обученията завършиха с на практикуми на тема “Как да пишем за Интернет”.

В рамките на проекта бяха проведени два двумесечни **дистанционни курса** за активни граждани и представители на общинската администрация. За курса „Прилагане на принципите на добро управление на местно ниво” се записаха 35 участници от трите общини. За курса “Превенция и

лечение на корупцията на местно ниво се записаха 33 участници от трите общини. Завършилите успешно обучението получиха сертификати от ФРМС.

Във всяка от трите общини бе проведен **Ден на доброволчеството**, в рамките на който стотици доброволци се включиха в благоустрояването на паркове, детски площадки, цветни площи. Бяха залесени зелени площи с райграс, петунии, храсти и дръвчета. Бяха поставени декоративни кошчета. Бяха боядисани катерушки, пейки, беседки, пързалки. За всички доброволци бяха подsigурени работни ръкавици, четки, чували за

смет, сандвичи и минерална вода.

В рамките на проекта бе издаден сборник „Граждански мониторинг на местно ниво - добри практики“, в който са представени 29 практики на граждански мониторинг на публични услуги на местно ниво, реализирани в България, Румъния, Чехия, Словакия, САЩ, Индия, Танзания.

На 30 май 2012 г. в София Фондацията за реформа в местното самоуправление проведе **Национална конференция „Мониторинг на публични услуги на местно ниво“** като заключително събитие по проект „Граждански мониторинг за ефективно управление на публичните ресурси“, финансиран от Фондация Америка за България. На събитието присъстваха над 80 представители на неправителствения сектор, МРРБ, МИГ, общини и областни управи от цялата страна: от Варна и Свищов, Смолян и Враца, Силистра и София...

ФРМС представи за обсъждане пред конференцията обобщение на опита си:

Защо местните власти следва да превърнат гражданския мониторинг на публични услуги на местно ниво в често ползван инструмент на управлението?

1. Гражданският мониторинг е важен за подобряване на качеството на публичните услуги на местно ниво, особено на онези, които са естествен монопол.
2. Гражданският мониторинг работи в общини от всяка величина - малки, средноголеми, големи.
3. За постигане на практически резултати важно е гражданският мониторинг да бъде инициран или подкрепен от общината.
4. Гражданският мониторинг може да бъде организиран и проведен от общината, без да натоварва непосилно общинските служители.
5. Чрез гражданския мониторинг гражданите и общината уеднаквяват виждания и приоритети.
6. Гражданският мониторинг на всяка услуга е специфичен и изисква обсъждане на подходящия за целта инструментариум и продължителност на наблюдение.
7. Гражданският мониторинг на публична услуга е полезен инструмент за общинската администрация за получаване на обратна връзка за степента на удовлетвореност на гражданите от предоставяната услуга.
8. Чрез регулярна обратна връзка общината може да оцени доколко дадена обществена услуга е целесъобразна.
9. Чрез получаване на предложения от страна на гражданите общината може да подобри качеството на услугата.

ФРМС
на **18**

10. Когато местната власт се отзовава на направените от гражданите предложения, гражданите са по-мотивирани да участват в наблюдението на услугата. Това допринася за установяване на работещ модел за взаимодействие между гражданите и общината.
11. Гражданският мониторинг дава възможност за предоговаряне на условията по предоставяне на услугата - както на гражданите, така и на общината.
12. Общината и доставчиците на услуги виждат наблюдаваната услуга през погледа на гражданите.
13. Гражданският мониторинг показва доколко замисленото и планираното от общината работи и дали се постигат поставените цели.
14. Гражданският мониторинг постига подобряване на предоставяната услуга и чрез факта, че доставчикът ѝ се чувства във фокуса на интереса на гражданите. Подобряването може да се случи и в хода на гражданския мониторинг. Така се постига по-ефективно разходване на публични средства.
15. Гражданският мониторинг дава възможност за обосновка на бюджетни разходи.
16. Гражданският мониторинг е важен за съставяне на общинския бюджет за следващата година.
17. Гражданският мониторинг подпомага работата на служителите от общинския инспекторат с доброволно участие.
18. Оказва се, че при някои услуги гражданите са готови да плащат повече, за да постигнат повишаване на качеството.
19. За да се включат в граждански мониторинг, гражданите се запознават с параметрите на извършване на услугата (кога, колко, как), което повишава прозрачността на общината.
20. Участието на гражданите в граждански мониторинг и реализацията на техните препоръки водят до по-голяма гражданска активност на местно ниво, по-ангажиран граждански сектор при вземането на решения, по-голямо доверие между гражданите и общината.

Проектът на ФРМС има вече две преиздания:

- Областна администрация Русе започна граждански мониторинг на поддържане на уличната мрежа във всички общини в областта, който стартира през юни 2012 г. и бе базиран на методологията, разработена от ФРМС като я надгражда до областно ниво. Планира се прилагане на още две от методологиите на ФРМС в сферата на гражданското наблюдение на територията на Област Русе - в сферата на чистотата на улиците, местата за обществено ползване и качеството на сметоизвозването и поддържането на зелените площи.
- Проектът на Тимок Клуб и Сдружение „Знание” Ловеч „Мониторинг по съседски” репликира проекта на ФРМС, като цели развитието на възпроизводими и устойчиви механизми за НПО за осигуряване на по-голяма прозрачност на местните власти в три общини в Югоизточна Сърбия и засилване на регионалното сътрудничество между сръбски и български неправителствени организации в областта на изграждането на капацитет за мониторинг и оценка на публичните услуги.

▶▶ Други дейности

През 2012 г. екипът на ФРМС взе участие в:

- ГИС Ден България, 14 ноември 2012 г., като съорганизатор. Честването на Световния ГИС Ден в България популяризира геопространствените технологии; предостави възможност бизнесът, държавната администрация и образованието да се срещнат, за да обменят опит и споделят своите постижения и виждания за развитието на ГИС у нас;
- Разработване на Регионален план за развитие на ЮЦР за периода 2014 – 2020 г.;
- Разработване на Областна стратегия за развитие на област Смолян за периода 2014 – 2020 г.;
- Актуализиране на категоризацията на административно-териториалните и териториалните единици на основата на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд през 2011 г., възложител МРРБ;
- Разработване на специализиран софтуер за създаване и поддържане на регистър на агломерациите, възложител МРРБ;
- Оценка на приложението на Закона за регионалното развитие, възложена от МРРБ;
- Изготвяне на междинна оценка на изпълнението на Общински планове за развитие 2007-2013 г. и последващата им актуализация, обучения;
- Обучения, проучвания и анализи, възложени от МИГ в България;
- Дейности по управление на Национална селска мрежа в България.

**Фондация за реформа
в местното самоуправление**

гр. София – 1784, ж.к. “Младост 1”
ул. “Йерусалим” бл. 51, Бизнес-сграда, офис 2
тел.: 02 976 89 89, факс: 02 976 89 30
flgr@flgr.bg
www.flgr.bg

ФРМС